

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟ ΥΓΕΝΝΟΙΣ

† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ
ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε!

Ἐξακολουθεῖ, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, νὰ εἶναι καὶ σήμερον ἐπίκαιρος ἡ παραίνεσις αὐτῆ του Ἀγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, ἡ ὁποία ἐξεφωνήθη πρὸ δέκα καὶ ἑξ αἰώνων. Καὶ θὰ εἶναι πάντοτε ἐπίκαιρος ἐφ' ὅσον θὰ συνεχίζεται ἡ ζωὴ ἐπὶ τοῦ πλανήτου γῆ. Διότι ἡ μονοδιάστατος ὕλική ζωὴ, ἡ ἀποκλειστικῶς ἐγκόσμιος ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ ὁποία ἀρμόζει εἰς τὴν ἀληθινὴ φύσιν αὐτοῦ ὡς εἰκὼν τοῦ Θεοῦ.

Ἐν τούτοις ὁ ἀνθρώπος συνήθως κύπτει κάτω καὶ προσκολλᾶται εἰς τὰ γῆινα καὶ φθαρτά, ὡς ἐὰν ἡ ὅλη ὑπαρξὶς του ἐξαντλεῖται εἰς αὐτὰ καὶ ὁ ἐπέκεινα τῆς ὕλης κόσμος εἶναι ἀνύπαρκτος. Διὰ τοῦτο εἶναι πάντοτε ἐπίκαιρος ἡ παραίνεσις «ὑψώθητε», ὡς μία ἔντονος ὑπόμνησις τῆς ὑπὲρ τὰ γῆινα ἀνωτερότητος τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλ' ἡ παραίνεσις αὕτη μόνη τῆς δὲν ἐπαρκεῖ διὰ νὰ συγνήσῃ τὸν ἀνθρώπον, οὔτε διὰ νὰ δικαιολογήσῃ ἐπαρκῶς τὸ διατί ὁ ἀνθρώπος πρέπει νὰ ἐξαρθῇ τῶν ψηλαφητῶν γηϊνῶν καὶ νὰ ὑψωθῇ ὑπὲρ αὐτά, εἰς μίαν φαινομενικῶς ἀβεβαίαν ἀναζήτησιν μᾶς πηγῆς πνευματικῆς ἱκανοποιήσεως καὶ χαρᾶς.

Ὁ μόνος λόγος ὁ ὁποῖος δικαιολογεῖ ἐπαρκῶς αὐτὴν τὴν ὑψωσιν τοῦ ἀνθρώπου ὑπὲρ τὰ γῆινα καὶ φθαρτά εἶναι τὸ «Χριστὸς ἐπὶ γῆς», τὸ πρῶτον σκέλος τῆς παραινέσεως, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ καὶ τὴν αἰτιολογίαν τῆς. Ὑψώθητε, λοιπόν, συνάνθρωποι, ἀναφωνεῖ ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, διότι ὁ Χριστὸς κατήλθεν ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι μόνον ἀνθρώπος, δὲν εἶναι εἷς ἐκ τῶν πολλῶν ἀνθρώπων. Εἶναι τέλειος ἀνθρώπος, ἀλλὰ ταῦτοχρόνως εἶναι καὶ ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ σεσαρκωμένος. Ἐσαρκώθη δὲ καὶ προσέλαβε δούλου μορφήν ἵνα ἡμᾶς τοὺς συνήθεις ἀνθρώπους ἀναβιβάσῃ πλησίον τοῦ οὐρανίου

ου πατρὸς Του, ἵνα θεοποιήσῃ ἡμᾶς. Διὸ καὶ εἶναι ἀπαραίτητον ἐπὶ τῇ κατ' ἀνθρώπον Γεννήσει Του νὰ στρέψωμεν τὰ βλέμματα πρὸς τὰ ἄνω, νὰ ὑψώσωμεν νοῦν καὶ καρδίαν πρὸς τὰ ὑψηλά, ἵνα ἴδωμεν ὁπόθεν κατέβη καὶ ποῦ καλεῖ ἡμᾶς ἵνα ἀναβῶμεν.

Καλεῖ ἡμᾶς ἵνα ἀναβῶμεν εἰς τὸν ὥραϊον καὶ ἄφθαρτον κόσμον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἐκπίπτει. Καλεῖ ἡμᾶς ἵνα ἀναβῶμεν εἰς τὸν ὥραϊον καὶ ἄφθαρτον κόσμον τῆς πάντα νοῦν ὑπερεχούσης εἰρήνης, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἀγαπῶντας Αὐτόν. Καλεῖ ἡμᾶς ἵνα ἀναβῶμεν εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν τῆς αἰωνίου καὶ μακαρίας ζωῆς, τῆς ἡτοιμασμένης δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ θελήσουν νὰ ἀγαπήσουν τὸν Κύριον. Μόνον εἰς τὸν ὑψηλὸν πνευματικὸν αὐτὸν χῶρον ἱκανοποιοῦνται ὅλοι οἱ βαθυτάτοι πόθοι τοῦ ἀνθρώπου διὰ μίαν ἀληθῆ ἐν ἀγάπῃ κοινωνίαν μετὰ τοῦ πλέον ἀξιαγαπήτου προσώπου, τοῦ καθεζομένου ἐν δεξιῶς τοῦ Πατρὸς Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ κάλλος τοῦ προσώπου τοῦ Ὁποίου εἶναι ἄρρητον καὶ ἡ θέα τοῦ Ὁποίου πληροῖ τὴν καρδίαν πάσης χαρᾶς καὶ ζωῆς καὶ γνώσεως καὶ τελειότητος καὶ ἀνυπερβλήτου μακαριότητος.

Χριστός, λοιπόν, ἐπὶ γῆς, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, ἵνα ὑψωθῶμεν ἡμεῖς εἰς τὸν οὐράνιον τρόπον ὑπάρξεως καὶ ζωῆς, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν τρόπον ὑπάρξεως καὶ ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν ἀγαπωμένων θυσίαν.

Δὲν θὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἐν ὅσῳ εὕρισκόμεθα εἰς τὴν παροῦσαν ἐνσώματον ζωὴν ἀπὸ τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἀγάπῃ Του καὶ τῇ πανσοφίᾳ Του κατέστησε κατοικητήριον ἡμῶν. Θὰ ἀπομακρυνθῶμεν ὅμως ἀπὸ τὴν ἄνευ προοπτικῆς αἰχμαλωσίαν καὶ ὑποδούλωσιν εἰς μίαν ὑλόφρονα καὶ γῆιν ζώην, ἡ ὁποία μόνον τέλος γνωρίζει τὸν

ἄπελπιν θάνατον.

Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθηκε, λοιπόν, ἀδελφοί, εἰς τὸν τρόπον ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος ἐξ ἀγάπης καὶ τοὺς ἀσθενεῖς ἐθεράπευσε, καὶ τοὺς πεινασμένους ἔθρεψε, καὶ τοὺς πεφορτισμένους ἀνέπαυσε καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς συνεχώρησε καὶ οὐδὲν παρέλειπεν ἐξ ὧσων ἀπητοῦντο ἵνα ἡμᾶς διδάξῃ τρόπον νέας ζωῆς, ἵνα ἡμᾶς καταστήσῃ νέαν ζύμην καὶ νέον φύραμα καὶ νέους ἀσκούς καὶ ἐμπλήσῃ νέου οἴνου πνευματικοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἀναδειχθῇ ὁ νέος ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος, ὁ ἐν τῇ γῇ οἰκῶν καὶ ὡς οὐράνιος πολιτευόμενος. Αὐτὸς ὁ νέος ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος διὰ μὲν τῶν ποδῶν του πατεῖ σταθερῶς ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ δὲ τῶν χειρῶν του ἐργάζεται συνεχῶς τὸ ἀγαθὸν ἐπ' αὐτῆς, διὰ δὲ τοῦ νοῦς καὶ τῆς καρδίας του ὑψώνεται πάντοτε πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὰ οὐράνια καὶ τὰ ὑψηλά, πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἀγαθοεργίαν, τὴν εἰρήνην, τὴν καταλλαγὴν, τὴν ἐλπίδα, τὴν ζωὴν.

Ταῦτα ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ἡ Μήτηρ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ἐνῷ ἔχει ἐστραμμένον διαρκῶς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν πρὸς τὰ ὑψηλά, δὲν παραλείπει νὰ ἐργάζεται τὸ ἀγαθὸν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τῶν πιστῶν μελῶν της καὶ νὰ καλῇ αὐτὰ «καλῶν ἔργων προϊστασθε εἰς τὰς ἀναγκαίας χρεῖας». Ἀπόδειξις τούτου τὰ τρία μεγάλα Συνέδρια, τὰ ὁποῖα ὠργάνωσε καὶ ἐπραγματοποίησεν ἐν τῇ Πόλει κατὰ τὸ τρέχον δισχιλιοστὸν ἀπὸ τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ἔτος, ἥτοι τὸ κατ' Ἰούνιον συνελθὸν Συνέδριον τῆς Ὁρθοδόξου Νεολαίας μὲ κεντρικὸν θέμα «Οἱ νέοι στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς τρίτης χιλιετίας»· τὸ ὀλίγον ἀργότερον συνελθὸν Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸν Συνέδριον μὲ κεντρικὸν θέμα «Ἡ Δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου· προκλήσεις καὶ προβληματισμοὶ τοῦ 2000»· καὶ ἡ πρὸ μηνὸς συνελθοῦσα ἐν τῇ αὐτῇ πόλει Μείζων Κληρικολαϊκὴ Συνέλευσις τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον Ἐπαρχιῶν καὶ Ἐνοριῶν τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου μὲ κεντρικὸν θέμα «Ἡ Ἐνορία κύτταρον τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας· βιουμένη πραγματικότητα· σύγχρονοι προσανατο-

λισμοὶ καὶ προκλήσεις». Δι' ὅλων αὐτῶν τῶν ἐνεργειῶν καὶ πλείστων ἄλλων, ὡς ἡ μέριμνα ὑπὲρ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ὑπὲρ τῆς εἰρηνικῆς ἐπιλύσεως τῶν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν διαφορῶν, ἡ μέριμνα ὑπὲρ τῆς ἐξευρέσεως λύσεων, αἱ ὁποῖαι καταπαύουν τὰς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐντάσεις, ἡ φροντίς ὅπως κηρύσσεται πανταχοῦ τῆς γῆς τὸ μήνυμα τῆς ἐπ' αὐτῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, ἡ διακονία τῶν ἀσκουμένων διὰ τὴν ἀγιότητα μοναχῶν καὶ λαϊκῶν καὶ ἐν γένει ἡ πρόσκλησις καὶ ἡ προσφορὰ διὰ τὴν πραγματικὴν βίωσιν τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, μαρτυρεῖται τρανῶς τὸ γεγονὸς ὅτι «ὁ Χριστὸς εἶναι ἐπὶ τῆς γῆς» διὰ νὰ ἀνέλθωμεν ἡμεῖς εἰς τοὺς οὐρανούς καὶ ὅτι ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία ἀγκαλιάζει ὁλόκληρον τὴν ἐπίγειον ζωὴν ὡς προστάδιον τῆς ἐπουρανίου καὶ καλεῖ ἡμᾶς ὅπως ζήσωμεν ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τρόπον ὑψοῦντα ἡμᾶς εἰς τοὺς οὐρανούς. Ἡ δὲ παρουσία σήμερον τῶν ἀγαπητῶν ἀδελφῶν Προκαθημένων καὶ ἐκπροσώπων τῶν κατὰ τόπους Ἀγιοτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς τὸν σεπτὸν Ἱερὸν τοῦτον Ναὸν τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως μαρτυρεῖ ὅτι ὅλαι αὐταὶ συγκροτοῦν καὶ συναπαρτίζουν τὴν Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἡνωμένη ἐν Χριστῷ καὶ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, παρ' ὅλας τὰς διαιρέσεις ἐν τῇ διοικήσει.

Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώσατε, λοιπόν, ἀδελφοί καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, τὴν ζωὴν ὑμῶν ὡς ἐμπρέπει εἰς τὸν μέγαν Ἐπισκέπτην μας.

Τούτου ἡ χάρις καὶ τὸ πλούσιον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων. Ἀμήν.

Φανάριον, Χριστούγεννα ,β

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων, μετὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ 2001

Ἀδελφοί μου,

Η ΑΡΧΗ ΚΑΘΕ ΝΕΟΥ ΧΡΟΝΟΥ εἶναι μιὰ συμβατική εὐκαιρία γιὰ ἀνταλλαγή εὐχῶν, γιὰ ἀναμέτρηση μὲ τὴν ἐλπίδα, γιὰ διείσδυση στὸν ἐσώτερο κόσμο τῶν ἀνεκπλήρωτων πόθων μας. Συνοδεύεται ἀπὸ αἰσιοδοξία καὶ προσδοκία, ἀπὸ σχεδιασμοὺς καὶ ὁράματα. Νοιώθουμε τὴν ἀνάγκη τῆς θαλπωρῆς ποὺ μᾶς χαρίζει ἡ αἴσθησις ὅτι κάτι ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μὲ νέες προοπτικές, μὲ νέα δεδομένα, ἔστω κι ἂν αὐτὰ εἶναι παλαιὰ. Καλούμεθα νὰ ἀνασυντάξουμε τὶς δυνάμεις μας, νὰ προέλθουμε σὲ αὐτοκριτική, νὰ δώσουμε στὸν ἑαυτό μας νέες ἐλπίδες.

* * *

ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΧΙΜΑΙΡΑ. Εἶναι ψυχικὴ μας ἀνάγκη ἢ θεώρηση τοῦ μέλλοντός μας μὲ αἰσιοδοξία. Στὴ διάθεσή μας ὅμως γιὰ αὐτοκριτικὴ προσθέτουμε συχνὰ καὶ τὶς διαπιστώσεις μας γιὰ τὴ διολίσθηση τοῦ κόσμου μας στὰ ἐπίπεδα τῆς παράκρουσης. Μᾶς ἀρέσει νὰ βλέπουμε γύρω μας ὅλα τὰ πράγματα μαῦρα. Νὰ ἐπισημαίνουμε τὶς σκοτεινές μας ὁψεις. Νὰ ὑπογραμμίζουμε τὶς ἀποκλίσεις ἀπὸ τὴν εὐθεία. Νὰ μελαγχολοῦμε καὶ νὰ αὐτοσαρκάζομεθα. Ὡσὰν νὰ ἐπιδιώκουμε τὴν τροχοπέδηση τῆς προσπάθειάς μας γιὰ ἕνα καλύτερο κόσμο.

* * *

ΣΗΜΕΡΑ ΘΑ ΗΘΕΛΑ ΝΑ ΣΑΣ ΚΑΛΕΣΩ νὰ δοῦμε μαζὶ τὸν κόσμο μὲ τὸ μάτι τῆς χριστιανικῆς ἐλπίδας. Νὰ συνειδητοποιήσουμε πόσοι

συνάνθρωποί μας εἶναι ἀγωνιστὲς τίμιοι, πόσοι ἀνυποχώρητοι στὶς ἀρχές τους, πόσοι συνεπεῖς μὲ τὸν ἑαυτό τους. Νὰ ἐπισημάνουμε πόσοι νέοι θέλουν νὰ ἀλλάξουν πρὸς τὸ καλὺτερο τὸν κόσμο, πόσοι κοινωνικοὶ ἀναμορφωτὲς καταθέτουν καθημερινὰ τὴ μαρτυρία τους, πόσοι μάχονται γιὰ κοινωνικά ἰδεώδη, γιὰ κατίσχυση τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης, τῆς ἀδελφοσύνης, τῆς ἀρετῆς. Καὶ ὅτι μαζὶ τους εἴμαστε κι ἐμεῖς.

* * *

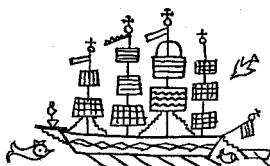
ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ ΘΑ ΗΘΕΛΑ νὰ σᾶς καλέσω νὰ σταθεροποιηθοῦμε στὴν ὀρθόδοξη πίστι μας, γιὰτὴ ἡ πίστι στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ μᾶς ἐξασφαλίζει τὴν αἴσθηση τῆς ἀσφάλειας, τῆς συνοχῆς, τῆς δύναμης. Καὶ νὰ δώσουμε τὰ χέρια σὲ συνεργασία ὅσοι πιστεύουμε στὶς ἴδιες χριστιανικὲς ἀξίες, ὅσοι ἀναγνωρίζουμε τὸν ἄνθρωπο ὡς πρόσωπο μὲ θεοῖδια, ὅσοι νοσταλγοῦμε τὴν κοινωνία τῶν προσώπων. Ὅσοι ἐπιμένουμε νὰ στεκόμεθα ὀρθοί. Σ' αὐτὸ τὸν τόπο ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴν ἐλληνορθόδοξη παράδοσή μας εἶναι ἕνα κεφάλαιο ποὺ συνιστᾷ πλοῦτο ἀδαπάνητο. Καὶ ἱκανὸ νὰ μᾶς ἐμπνεύσει λύσεις στὰ καθημερινὰ μας προβλήματα, στὶς ὁποῖες μας ἀνησυχίει. Ἄς τὸ ἀξιοποιήσουμε καὶ πάλιν ἐφέτος.

ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗ.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ 2001 ΕΥΤΥΧΕΣ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ “ΕΘΝΙΚΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΔΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ”

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 (115 21)

Πρωτ. 4760
Ἀριθμ. Διεκπ. 2502

Ἀθήνησι τῇ 7ῃ Δεκεμβρίου 2000

Πρὸς
τὸν Ἐξοχώτατον
Κύριον Κωνσταντῖνον Σημίτην,
Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως
Ἐνταῦθα.

Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε,

Διὰ τοῦ ὑπ’ ἀριθμ. πρωτ. 560/259/3.2.2000 Συνοδικοῦ ἐγγράφου εἶχομεν ἐκφράσει πρὸς Ὑμᾶς τὴν ἀπορίαν καὶ τὸν παραπικρασμὸν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὴν παράλειψιν τῆς συμμετοχῆς ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸν «Ορισμὸν Μελῶν Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου» (Φ.Ε.Κ. Β/1833/1999) γνωστοποιηθείσης διὰ τῆς ὑπ’ ἀριθμ. Υ 472/30.9.1999 Ὑμετέρας Ἀποφάσεως. Παραλλήλως καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ εἶχομεν ὑποβάλλει τὸ αἴτημα περὶ τροποποιήσεως τῆς ὡς ἄνω Ἀποφάσεως διὰ τῆς διορθώσεως τῆς, ἐκ παραδρομῆς ὡς ἐπιστεῦομεν, ἀθελήτου παραλείψεως.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ αἰτήματος ἡμῶν ἐλάβομεν τὸ ὑπ’ ἀριθμ. πρωτ. Υ 121/10.3.2000 Ὑμέτερον ἐγγράφον δι’ οὗ παραπέμπετε τὴν ὑποβολὴν τούτου εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν Ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ ἀποφασίσῃ ἡ ἰδίᾳ ἐὰν θὰ θελήσῃ τὴν διεύρυνσιν αὐτῆς διὰ τῆς συμμετοχῆς τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας ὥστε ἐν συνεχείᾳ νὰ προτείνῃ τοῦτο εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ἔγκρισιν.

Μετὰ παρέλευσιν χρονικοῦ τινος διαστήματος, λόγω τῆς μελέτης καὶ ἐπεξεργασίας τοῦ θέματος

ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, ἀπευθυνόμεθα καὶ πάλιν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἐπιθυμοῦντες ὅπως διευκρινίσωμεν Αὐτῇ τὸ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σχετικοῦ Νόμου (2667/1998) ὑποβαλλόμενον αἴτημα τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου, αἰτιολογοῦντες ἀναλυτικῶς τὴν ἀναγκαιότητα ἱκανοποιήσεως τούτου ὑφ’ ὧν προσωπικῶς, ὡς ἐμπιπτούσης τῆς ρυθμίσεως ταύτης εἰς τὰς κατὰ τὸν Νόμον προβλεπομένας ἀρμοδιότητας τοῦ Ἐξοχωτάτου κυρίου Πρωθυπουργοῦ τῆς Χώρας καὶ οὐχὶ εἰς τὰς ἀρμοδιότητας τῆς ὡς εἴρηται Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τοὺς ὡς κάτωθι εἰδικωτέρους λόγους:

1. Τὸ ἄρθρον 1 παρ. 1 τοῦ Ν. 2667/1998 ἀναφέρει, ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου «ὑπάγεται στὸν Πρωθυπουργό». Περαιτέρω ἡ Εἰσηγητικὴ Ἐκθεσις τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ἀναφέρει ἐπὶ λέξει· «Ἡ ἀποστολὴ καὶ τὸ εὖρος τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐπιβάλλει τὴν ἀπ’ εὐθείας ὑπαγωγήν στὸν Πρωθυπουργό».

2. Τὸ ἄρθρον 1 παρ. 4 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἀναφέρεται ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ καὶ εἰς τὰς ἀρμοδιότητας τῆς Ἐπιτροπῆς ἐν ἀναλύσει. Οὐδεμία ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ἀρμοδιοτήτων αὐτῆς σχετίζεται μὲ τὸ πρὸς Ὑμᾶς ὑποβληθὲν αἴτημα ἡμῶν. Ἀκόμη καὶ ἐὰν ἡ ἰδίᾳ ἡ Ἐπιτροπὴ ὁμοφώνως ἀπεφάσιζεν, ὅτι τὸ αἴτημα ἡμῶν ἦτο ἀποδεκτὸν, εἰς οὐδεμίαν ἐνέργειαν θὰ ἠδύνατο ὅπως προβῇ, ἵνα ἱκανοποιήσῃ τοῦτο, διότι ἡ προαναφερομένη περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων αὐτῆς διάταξις οὐδεμίαν παρέχει εἰς αὐτὴν

εὐχέρειαν περὶ τούτου. Καὶ ναὶ μὲν τὸ ἄρθρον 2 παράγραφος 1 ἐδάφιον (γ) ὑπεδάφιον δεύτερον τοῦ Ν. 2667/1998 ἀναφέρει, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ διακαίουται ὅπως ἀποφασίσῃ τὴν διεύρυνσιν αὐτῆς δι' ἐκπροσώπων δύο ἐπὶ πλέον μὴ κυβερνητικῶν ὀργανώσεων, ἀλλὰ ὅχι οἰωνδήποτε Μὴ Κυβερνητικῶν Ὀργανώσεων, παρὰ μόνον ἐφ' ὅσον δραστηριοποιῶνται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν χώρον τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ πρώτου ὑπεδαφίου τοῦ ἐδαφίου (γ) τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἰδίου Νόμου, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὁποίου ρητῶς ἐπιφυλάσσεται ὑπὸ τῆς προαναφερομένης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2. Συνεπῶς ἡ Ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν εὐχέρειαν ἔχει ἵνα δεχθῇ εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς ἐκπρόσωπον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀκόμη καὶ ἂν αὐτὸ ἀπεφάσιζεν ὁμοφώνως.

Ὅμως ἡ ἔννοια τοῦ Νόμου δὲν εἶναι ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐκπροσώπων μόνον Μὴ Κυβερνητικῶν Ὀργανώσεων ἀρμοδίων ἀποκλειστικῶς διὰ τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα ἀποκλειστικῶς τῶν λοιπῶν οἱ ὅποιοι ἀναπτύσσουν μικτὴν δραστηριότητα. Τοῦτο προκύπτει ἐκ δύο ἀδιαμφισβήτητων σημείων:

α) Τὸ ἄρθρον 2 παρ. 2 ἐδάφιον (β) περιλαμβάνει ἐκπροσώπους εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Μὴ Κυβερνητικῶν Ὀργανώσεων μὴ δραστηριοποιουμένων ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν χώρον τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ. καὶ Γ.Σ.Ε.Ε.).

β) Ἡ Εἰσηγητικὴ Ἐκθεσις τοῦ Νόμου ἀναφέρει διὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν τὰ ἑξῆς ἐπὶ λέξει: «Οἱ Μὴ Κυβερνητικὲς Ὀργανώσεις διαδραματίζουν ἐν προκειμένῳ καίριον ρόλο, ἀφοῦ μποροῦν νὰ θέτουν αὐτοτελῶς ζητήματα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν. Εἶναι προφανές ὅτι μὲ τὴν ἐν λόγω ρύθμισιν ἐνδυναμώνεται ἡ διαμεσολαβητικὴ λειτουργία αὐτῶν μεταξὺ πολιτῶν καὶ Ἐπιτροπῆς». Οὐδόλως δὲ περιορίζει τὰς τοιαύτας Μὴ Κυβερνητικὰς Ὀργανώσεις μόνον εἰς τὰς εἰς τὸν χώρον τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων ἀποκλειστικῶς κινουμένας.

3. Κατ' ἀκολουθίαν ὅλων τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ἀναποδράστως, ὅτι ὀρθῶς καὶ ἀδιαμφισβήτητως εἵχομεν τὴν τιμὴν ἵνα ἀπευθυνθῶμεν πρὸς Ὑμᾶς αἰτούμενοι τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ καθ' ὅλα δικαίου καὶ εὐλόγου αἰτήματος ἡμῶν, τῆς συμμετοχῆς δηλονότι ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴν διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐπεξηγήσαμεν Ὑμῖν καὶ κυρίως διότι ἡ Ἐκκλησία ἐνδιαφέρεται τὰ μέγιστα διὰ τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα, ἔχουσα ἄλλωστε ἤδη συστήσει καὶ τὴν προαναφερθεῖσαν Εἰδικὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, εἰς τὴν ὁποίαν μετέχουν κορυφαῖοι νομικοὶ τῆς Χώρας. Καὶ βεβαίως δὲν νομίζομεν, ὅτι τὸ προῖόν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐν λόγω Ἐπιτροπῆς (εἰς πᾶσαν περίπτωσιν πολὺ ὑψηλοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐπιπέδου) εἶναι ἀδιάφορον διὰ τὴν Ἐθνικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου. Διαβεβαιούμεν Ὑμᾶς, ὅτι παρουσιάζει δι' αὐτὴν ὕψιστον ἐνδιαφέρον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς.

4. Ἐπειδὴ –κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω– τὸ αἶτημα ἡμῶν περὶ συμμετοχῆς ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν προαναφερομένην Ἐπιτροπὴν εἶναι κατὰ πάντα εὐλογον καὶ δίκαιον καὶ ἐπειδὴ –ἐν ὅψει τῶν ὡς ἄνω ἀναφερθέντων καὶ αἰτιολογηθέντων ἐπαρκῶς– ἡ ἐν προκειμένῳ ἀρμοδιότης ἀνήκει κατὰ νόμον εἰς τὸν Ἐξοχώτατον κ. Πρωθυπουργὸν καὶ ὅχι εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, παρακαλοῦμεν ὅπως εὐαρεστηθῆτε καὶ πράξητε ὅ,τι δεῖ διὰ τὴν ἱκανοποίησιν αὐτοῦ.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, ἐπευχόμενοι ἐπὶ τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα καὶ τὰ ἔργα Αὐτῆς δαψιλῇ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, διατελοῦμεν μετ' εὐχῶν διαπύρων καὶ τιμῆς.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης.

Κοινοποιήσις:

Εἰδ. Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.
Παρ' ἡμῖν.

ΕΠΙΣΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙ Τῇ 150ΕΤΗΡΙΔΙ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΝΑΚΗΡΥΞΕΩΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

**ΤΟΥ ΜΑΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ Α΄**

Ἀριθμ. Πρωτ. 784

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, ἐν Χριστῷ, τῷ Θεῷ, λίαν ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς Ἡμῶν Μετριότητος Κύριε Χριστόδουλε. Τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον Ἡμῖν Μακαριότητα ἐν ἀγίῳ φιλήματι περιπτυσσόμενοι, ἡδέως προσαγορεύομεν.

Ἐν εὐχαριστίᾳ πολλῇ πρὸς τὸν τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας Θεῖον Δομήτορα στρέφοντες εὐγνωμόνως ψυχὴν τε καὶ καρδίαν ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ ἀγαστῇ ἐπετείῳ ἑκατοπεντηκονταετίας ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐξ ἀγαθῶν Ἐθνικῶν περιστάσεων τότε ἐπιβληθείσης κανονικῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1850, σπεύδομεν ἐκ τῶν Ὁρέων Σιών τῆς Ἀγίας, βιούσης εἰσέτι τὴν σωτηριώδη κάθοδον τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐν τῇ πρωτογενεῖ συνάξει τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων καὶ τοῦ λαοῦ καί, Θεία Προνοία, ἀποτελεσάσῃ τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν, ἐκφράσαι τὰς ὀλοθύμους συγχαρητηρίους Ἡμῶν προσρήσεις ἐπὶ τῷ σπουδαίῳ τούτῳ γεγονότι καὶ διατυπῶσαι τὰ ἀναβλύζοντα ἐκ μυχίων φιλάδελφα καὶ εἰλικρινῇ Ἡμῶν αἰσθήματα χαρᾶς καὶ ἐκτιμήσεως τῇ τε Ὑμετέρᾳ περισπουδαστῇ Ἡμῖν Μακαριότητι, Προκαθημένη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, τῇ περὶ Αὐτὴν σεπτῇ Ἱεραρχίᾳ καὶ παντὶ τῷ εὐσεβεῖ πληρώματι τῆς κατ' Αὐτὴν Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας.

Ἐπιμαρτυροῦμεν δ' ἀξιοχρέως τὴν ἱερὰν καὶ σωτηριώδη πορείαν τῆς ὁμαίμονος ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις, προσενεγκάσης εἰς τὸν ὑπὲρ Πίστεως πρωτίτως καὶ Πατρίδος βωμὸν σπουδαίας ἐκκλησιαστικᾶς

προσωπικότητος καὶ κοσμησάσης τὴν καθ' ὅλου Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν διὰ τῶν πεφωτισμένων Προκαθημένων καὶ Ἱεραρχῶν Αὐτῆς, τῶν ἐμπνευσμένων λογίων καὶ Θεολόγων πατέρων καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων καὶ ἐνθέρων κηρύκων τοῦ Λόγου τοῦ Εὐαγγελίου. Οὐ διαλείπομεν, ὡς εἰκός, μνημονεύειν μετὰ βαθείας εὐγνωμοσύνης ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς ὑψίστου καὶ ἀνεκτιμήτου συμβολῆς τῶν ἐν τῇ Ἀγιοτόκῳ καὶ φιλάτῃ Ἡμῶν Πατρίδι διαλαμπάντων ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν ἡδὴ χρόνων καὶ διὰ μέσου τῶν αἰώνων θεοφόρων πατέρων, ὁμολογητῶν καὶ μαρτύρων, τῶν ἐπωνύμων καὶ ἄνωνύμων πνευματικῶν ἀναστημάτων, δι' ὧν ἐγαλουχήθησαν διαχρονικῶς ἐν τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ οἱ εὐλαβεῖς καὶ φιλόχριστοι συμπατριῶται ἡμῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς ἀρωγῆς καὶ συμπαραστάσεως τῶν κατὰ πάντα ἀξίων διαδόχων Ἱεραρχῶν, δι' ὧν βοηθοῦνται μέχρι τῆς σήμερον πολλὰ τῶν πρεσβυτέρων ἀδελφῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ἀνταπεξέρχεσθαι τὰς κατὰ καιροὺς ἀναφυομένας δυσκολίας. Σὺν τούτοις καὶ πλέον συγκεκριμένως ἀναφερόμεθα καὶ εἰς τὸ σημαντικὸν γεγονός ὅτι ἐκ τῶν κόλπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προέρχονται τὰ Τίμια Μέλη τῆς Γεραρᾶς τῶν Ἀγιοταφιστῶν πατέρων χορείας, ἅτινα καταβάλλουσι τιτανίους προσπάθειάς διὰ τὴν διαιώνισιν τῆς ἐθνικο-θρησκευτικῆς ἡμῶν παρακαταθήκης ἐπὶ τῶν Ἀγίων Τόπων τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν Πίστεως.

Δι' ὃ καὶ περὶ πολλοῦ σχόντες καὶ ἰδιαζόντως τιμῶντες ὡς περιφίλητον ἀδελφὴν τὴν Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος οὐσαν ἐν τοῖς πράγμασιν βοηθὸν καὶ συναντιλήπτορα ἐν πλείστοις ὁσοῖς ἐκφάνσεσι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου τῆς καθ' Ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀγαλλομένῳ ποδὶ συμμετέχομεν νοερῶς τῇ δικαίᾳ χαρᾷ Αὐτῆς ἐπὶ τῷ ἀγομένῳ ἱερῷ Ἰωβηλαίῳ καὶ διαπύρῳ δεόμεθα, ὅπως ὁ Θεὸς Δομήτωρ τῆς Ἐκκλησίας προστατεύῃ ἐκ τῶν ἐπιβουλῶν τοῦ πονηροῦ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος ἐμφορου-

μένην πνευματικὴν Ὀλκάδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ θεοφιλὲς Αὐτῆς πλήρωμα, κατευθύνῃ τοῖς οἶακας Αὐτῆς πρὸς τὸν εὐδίων λιμένα τῆς σωτηρίας, ἐπικυροῖ δὲ τὴν ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν πορείαν Αὐτῆς ἰδιαίτερος ἐν μέσῳ τῶν ὑφάλων καὶ τῶν σκοπέλων τῆς συγχρόνου προκλητικῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐπιβάλλεται ἡ ἐπαγρύπνησις τῶν οἰκοστροφῶν Ταγῶν Αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων, «ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ Διακονία» (Β' Κορινθ. 6, 3) Αὐτῆς.

Συγχαίροντες καὶ συναγαλλόμενοι πνευματικῶς, λιπαρῶς δεόμεθα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ὅπως στερεοεὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν

τῆς Ἑλλάδος εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, φυλάσσει δὲ τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον Μακαριότητα ἐν ὑγιεῖ ἀμεταπτώτῳ καὶ δυνάμει πολλῇ, μεθ' ἀπάσης τῆς περὶ Αὐτὴν Ἱεραρχίας καὶ τοῦ φιλοχρίστου ποιμνίου Αὐτῆς καὶ κατασπαζόμενοι Αὐτὴν φιλήματι ἀγάπης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ, διατελοῦμεν.

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλὴμ, β' Αὐγούστου κέ'.

Τῆς Ὑμετέρας Περισπουδάστου Μακαριότητος
Ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός,
ΔΙΟΔΩΡΟΣ Α'
Πατριάρχης Ἱεροσολύμων

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΒΑΡΣΟΒΙΑΣ κ. ΣΑΒΒΑ

Πρὸς
τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα
Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος
κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΝ
Ἀθήνα

Μακαριώτατε, λίαν ἀγαπητὲ Ἀδελφὲ ἐν Χριστῷ
τῷ Θεῷ,

Μὲ αἰσθήματα χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ λάβαμε τὴν σεπτὴ ἐπιστολή σας ὑπ' ἀριθμὸν 3522 τὴν ἀπὸ 7 Ἰουλίου 2000 διὰ τῆς ὁποίας ἐνημερώνετε τὴν Ἡμετέρα Μετριότητα περὶ τῆς ἐπετείου 150 ἐτῶν τῆς ἀναγορεύσεως καὶ κηρύξεως τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ὁρθοδόξου ὑμῶν Ἐκκλησίας.

Διαμερίζουμε καὶ ἐμεῖς τὴν χαρὰ μας μαζί σας καὶ χαιρετίζουμε τὴν Ὑμετέρα γερασμία Μακα-

ριότητα, τὴν Ἱεραρχία, τὸν Κλῆρο καὶ τὸν εὐσεβὴ λαὸ τῆς ἀγαπητῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἐκκλησία σας ἦταν πάντοτε πιστὴ στὸν Θεὸ διατηρώντας τὴν γνησιότητα τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως τῆς Ὁρθοδοξίας, δίνοντας εἰς ἄλλους λαοὺς παράδειγμα τῆς πιστότητας αὐτῆς καὶ προσφέροντας μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο βοήθεια σ' αὐτούς. Τὴν προσφορὰ αὐτὴ γνώρισε ἐπίσης καὶ ἡ μικρὴ Ἐκκλησία μας.

Ἐξ ὀνόματος τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας εὐχόμεσθε πᾶσαν ἐκ τοῦ Θεοῦ εὐλογίαν διὰ τὸ περαιτέρω ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖτε πρὸς ἀγαθὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ πάσης τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός
† Ὁ Μητροπολίτης Βαρσοβίας
καὶ Πάσης Πολωνίας ΣΑΒΒΑΣ

